

CZASOPISMO POŚWIĘCONE SPRAWOM
WIOSLARSTWA, ŻEGLARSTWA i PŁYWACTWA.

Rok 2.

WARSZAWA, 8 SIERPNIA 1926.

Nr. 11.

CENA EGZEMPLARZA jeden złoty.

PRENUMERATA KWARTALNA 5 ZŁ.

Pierwsza zbiorowa wycieczka wioślarstwa polskiego do Gdańska. Grupa uczestników wycieczki i gdańszczan przed domem polskim w Gdańsku.

TELEFON 150 i 830

TELEFON 150 i 830

Pierwszorzędny **WĘGIEL**
górnosłaski
koks hutniczy, brykiety z węgla kamiennego
dla przemysłu i opału domowego, wagonowo i detalicznie.

Schlaak i Dąbrowski

SP. z O. P.

BYDGOSZCZ, ul. Bernardyńska 5. Telefon 150 i 830.
Zastępstwo koncernu „ROBUR” Katowice.

PERFUMY
WODY KOŁOŃSKIE
MYDŁA

KALIA
JSTE

PRZODUJĄ W POLSCE
J. & S. Stempniewicz
WARSZAWA POZNAŃ RADOM

CZEKOLADKI

CUKIERKI

PIERNIKI

Henryk Kaszubowski

Bydgoszcz, Długa 29 — Telefon 360

Poleca w wielkim wyborze:

zegary stojące, wiszące, zegary
z słynnych fabryk Tissota,
Mosera, Omega i t. d.

Specjalność:

obrączki ślubne i stosowne podarki.
Dla Towarzystw odpowiednie nagrody i gwoździe na sztandary.

ŁODZIE

**WYŚCIGOWE FORNIEROWE
ŻAGŁÓWKI i MOTORÓWKI**

DLA KLUBÓW DOGODNE WARUNKI KREDYTOWE.

PIERWSZA W POLSCE FABRYKA ŁODZI WYŚCIGOWYCH

F. STASZEWSKI i S^{KA}

WARSZAWA,

FABRYKA: Karolkowa 26, tel. 303-05
B I U R O: Mazowiecka 8, tel. 303-40

POLSKI ZWIĄZEK TOWARZYSTW WIOŚLARSKICH.

Siódme Regaty Związkowe

w Brdyjuście pod Bydgoszczą

dnia 8-go sierpnia 1926 r.

	Nazwa towarzystwa	Ilość zgłoszeń	Wioślarzy	Biegi
1	Akademicki Związek Sportowy, Kraków	2	5	2, 12.
2	" " " Poznań	2	6	2, 4.
3	" " " Warszawa	4	19	4, 5, 7, 13.
4	Bydgoskie Towarzystwo Wioślarskie, Bydgoszcz	7	23	1, 3, 4, 6, 7, 12, 13.
5	Klub Wioślarski „Brda”, ...	1	5	11.
6	" " w Poznaniu	4	14	4, 10, 12, 13.
7	" " w Toruniu	5	14	2, 3, 6, 10.
8	Koło Wioślarzy Warszawskich, Warszawa	4	19	3, 4, 7, 13.
9	Oddział Wioślarski „Sokoła”, Kraków	1	1	10.
10	Poznańskie Towarzystwo Wioślarzy „Tryton”, Poznań	7	20	3, 4, 5, 7, 10, 12, 13.
11	Towarzystwo Wioślarskie w Łomży	1	5	6.
12	" " w Płocku	3	10	6, 10, 11.
13	" " w Włocławku	4	11	3, 5, 6, 12.
14	" Wioślarzy „Polonia“, Poznań	1	5	7.
15	Warszawski Klub Wioślarek, Warszawa	1	5	8.
16	Warszawskie Towarzystwo Wioślarskie, Warszawa	10	27	1, 2, 3, 5, 6, 9, 10, 12, 13.
17	Wojskowy Klub Wioślarski, Warszawa	2	6	2, 8.

Zarząd P. Z. T. W.

J. Radwan (Prezes), Inż. A. Loth i Z. Musiał (Wicepr.), J. Bojańczyk, M. Dziewulska, A. Dubowski, M. Garstecki, B. Gędziorowski, O. Gordziałkowski, M. Juskiewicz, M. Sporny, M. Stürmer, Dr. K. Szczepański, T. Pułkowski, S. Wilfert.

Sędziowie.

Przedstawiciele Komisji Sportowej P.Z.T.W. (opaski biało-amarantowe): E. Szreder i H. Szumski; przedstawiciele towarzystw (opaski niebieskie): Ak. Związku Sp., Warszawa — M. Sporny, Bydg. Tow. Wiośl., Bydgoszcz — K. Dąbrowski, Klubu Wiośl. w Poznaniu — W. Stopa, Klubu Wiośl. w Toruniu — J. Melanowski, Koła Wioślarzy Warsz., Warszawa — E. Bernatowicz, Pozn. Tow. Wiośl. „Tryton”, Poznań — M. Stürmer, Tow. Wiośl. w Włocławku — P. Kowalewski, Warsz. Tow. Wiośl., Warszawa — A. Śliwiński.

Arbiter: A. Loth (Warsz. Tow. Wiośl.) — opaska zielona.

Starter: J. Bojańczyk (Tow. Wiośl. w Włocławku) — opaska biało-granatowa, zastępca — W. Romański (Koło W. W.) — opaska granatowa.

Lekarze: Dr. L. Gubryniewicz (W. T. W.), Dr. J. Mazurek (A. Z. S. Warsz.), w Niespodziance (przy torze).

Sędziowie-kontrolerzy (opaski białe): 2 przedstawiciele Bydg. Tow. Wiośl., 2 przedstawiciele Klubu Wiośl. w Toruniu, 2 przedstawiciele Koła W. W., 2 przedstawiciele Warsz. Tow. Wiośl.

Komisja Gospodarcza (opaski żółte z napisem): przedstawiciele Bydg. Tow. Wiośl.

Kasjerzy i Kontrolerzy (opaski biało-czerwone): przedstawiciele Bydg. Tow. Wiośl.

Informacje dla przedstawicieli prasy: M. Majcher i J. Witecki (opaski amarantowe).

Motorówka dla kontroli biegów użyczona została przez Inż. Józefa Kłoba z Warszawy.

B I E G 1 — godz. 3.**Ósemki młodszych.**

Bieg o nagrodę przejściową, ofiarowaną przez firmę „Chudziński i Maciejewski” w Bydgoszczy. Nagroda przechodzi na własność towarzystwa po trzykrotnem wygraniu.

Zwyc. w 1923 r. — (w biegu bez ogran.) Akad. Związek Sport., Warszawa.

„ „ 1924 r. — Klub Wioślarski w Poznaniu.

„ „ 1925 r. — Tow. Wioślarzy „Tryton”, Poznań.

Warsz. Towarzystwo Wiośl., Warszawa.

1.	Dr. L. Gubrynowicz	26 lat	64 klg.
2.	S. Karwacki	27 „	77 „
3.	J. Hirszowski	21 „	66 „
4.	J. Sawnor	24 „	73 „
5.	W. Sosnowski	27 „	77 „
6.	A. Funkiewicz	20 „	77 „
7.	K. Sawnor	19 „	70 „
8.	W. Jankowski	26 „	63 „
	st. S. Raszewski	36 „	60 „

Bydg. Towarzystwo Wiośl. Bydgoszcz.

1.	K. Szpingier	24 lat	61 klg.
2.	S. Grobelny	19 „	61 „
3.	F. Wiśniewski	19 „	55 „
4.	B. Ormanowski	19 „	64 „
5.	E. Bijald	21 „	57 „
6.	G. Skopek	19 „	64 „
7.	H. Kotlarek	19 „	57 „
8.	F. Krause	19 „	62 „
	st. F. Brzeziński	28 „	63 „

B I E G 2 — godz. 3 m. 15.**Jedynki.****Mistrzostwo Polski.**

Bieg o nagrodę przejściową, ofiarowaną w 1924 r. przez Magistrat m. Bydgoszczy.

Nagroda przechodzi na własność towarzystwa po trzykrotnem wygraniu.

Zdobyw. Mistrzostwa w 1923 r. — Warsz. Towarzystwo Wiośl., S. Wróbel.

Zwyc. w 1924 i 1925 r. — Warsz. Tow. Wiośl., A. Osiecimski-Czapski.

AK. Związek Sp., Kraków.

1 W. Długoszewski 21 l., 62 klg.

Warsz. Tow. Wiośl., Warszawa.

2 J. Lisicki 26 l., 64 klg.

Warsz. Tow. Wiośl., Warszawa.

3 A. Osiecimski-Czapski 27 l.
85 klg.

AK. Związek Sp., Poznań.

4 R. Palacz 23 l., 69½ klg.

Wojsk. Klub Wiośl., Warszawa.

5 T. Naumenko 23 l., 70 klg.

Klub Wioślarski w Toruniu.

6 T. Pułkowski 35 l., 78 klg.

B I E G 3 — godz. 3 m. 30.**Czwórki półwysigowe.**

Bieg dostępny dla wioślarzy, którzy do dnia 31 grudnia 1925 r. nie wygrali żadnego biegu na regatach klasyfikacyjnych.

Nagroda przejściowa, ofiarowana przez Zarząd Banku „M. Stadthagen”, Tow. Ake. w Bydgoszczy — przechodzi na własność towarzystwa po trzykrotnem wygraniu.

Zwyc. w 1922 i 1923 r. — Tow. Wioślarzy „Tryton”, Poznań.

„ „ 1924 r. — Koło Wioślarzy Warsz., Warszawa.

„ „ 1925 r. — Towarzystwo Wiośl. w Bydgoszczy.

Klub Wioślarzski w Toruniu.

1.	Z. Weigt	23 l.	59 kg.
2.	Cz. Owsiak	24 „	62 „
3.	F. Mielcarek	24 „	62 „
4.	S. Lisiecki	24 „	59 „
st.	A. Melerski	24 „	65 „

Tow. Wiośl. w Włocławku.

1.	A. Kalwiński	25 l.	71 kg.
2.	Z. Głowacki	23 „	73 „
3.	W. Szelański	25 „	71 „
4.	H. Grabowski	21 „	75 „
st.	K. Dyżewski	30 „	72 „

Pozn. Tow. Wiośl. „Tryton”, Poznań.

1.	E. Boruszczyk	19 l.	65 kg.
2.	S. Hein	24 „	68 „
3.	S. Ziętara	21 „	67 „
4.	A. Przydryga	28 „	61 „
st.	L. Chudziński	25 „	64 „

Warsz. Tow. Wiośl., Warszawa.

1.	P. Cierkoński	19 l.	73 kg.
2.	R. Francki	22 „	70 „
3.	Z. Kozierkiewicz	21 „	76 „
4.	S. Geyer	23 „	73 „
st.	R. Jabrzemski	27 „	59 „

Bydg. Tow. Wiośl., Bydgoszcz.

1.	J. Perliński	20 l.	65 kg.
2.	Z. Mazur	20 „	62 „
3.	B. Pasiński	20 „	67 „
4.	L. Teska	21 „	73 „
st.	M. Dudkowski	24 „	60 „

Koło Wiośl. Warsz., Warszawa.

1.	R. Szejndroch	33 l.	66 kg.
2.	R. Jasiński	33 „	75 „
3.	A. Zwanitaj	29 „	74 „
4.	L. Ruciński	37 „	81 „
st.	W. Szejndroch	37 „	60 „

Klub Wioślarzski w Toruniu.

1.	F. Jankowski	21 l.	57 kg.
2.	M. Stefaniak	32 „	60 „
3.	E. Majka	29 „	62 „
4.	M. Jeske-Choiński	25 „	60 „
st.	Ł. Gałczyński	32 „	78 „

B I E G 4 — godz. 3 m. 45.**Czwórki.****Mistrzostwo Polski.**

Bieg o nagrodę przejściową, ofiarowaną w 1926 r. przez Prezesa P. Z. T. W.—J. Radwana.

Nagroda przechodzi na własność towarzystwa, które zdobędzie ją trzykrotnie w ostatniem pięcioleciu.

Zdob. Mistrzostwa w 1923, 1924 i 1925 r. — Ak. Związek Sp., Warszawa.

Koło Wiośl. Warsz., Warszawa.

1.	S. Bętkowski	23 l.	62 kg.
2.	R. Przybylski	25 „	72 „
3.	B. Krzywiec	26 „	75 „
4.	Cz. Smieciński	22 „	74 „
st.	S. Słoniewski	30 „	60 „

AK. Związek Sp., Poznań.

1.	A. Dandelski	25 l.	62 kg.
2.	S. Drozd	25 „	72½ „
3.	J. Wysiatycki	23 „	86 „
4.	K. Doerman	22 „	68 „
st.	Z. Królikowski	24 „	55 „

AK. Związek Sp., Warszawa.

1.	J. Łaźniewski	22 l.	62 kg.
2.	S. Hartman	23 „	71 „
3.	L. Lutyk	24 „	70 „
4.	J. Łaszewski	24 „	72 „
st.	Z. Świerczyński	26 „	51 „

Klub. Wiośl. w Poznaniu.

1.	H. Grygiel	20 l.	67 kg.
2.	R. Gromadziński	21 „	66 „
3.	D. Tilgner	22 „	81 „
4.	K. Nowakowski	23 „	76 „
st.	Ł. Lange	25 „	62 „

Bydg. Tow. Wiośl., Bydgoszcz.

1.	F. Bronikowski	19 l.	65 kg.
2.	L. Birkhole	21 „	67 „
3.	M. Figurski	27 „	66 „
4.	F. Janik	24 „	67 „
st.	F. Brzeziński	28 „	63 „

Pozn. Tow. Wiośl. „Tryton”, Poznań.

1.	L. Baranowski	24 l.	63 kg.
2.	M. Radziński	24 „	65 „
3.	R. Kostka	21 „	71 „
4.	M. Keller	26 „	67 „
st.	J. Grzybek	25 „	50 „

B I E G 5 — godz. 4.**Jedynki nowicjuszy.**

Bieg o nagrodę przejściową, ofiarowaną przez Towarzystwo Śpiewacze „Lutnia“ w Bydgoszczy. Nagroda przechodzi na własność towarzystwa po trzykrotnem wygraniu.

Pozn. Tow. Wiośl. „Tryton“, Poznań.

1 W. Paulus 34 l. 66 kg.

Ak. Związek Sp., Warszawa.

2 K. Żebrowski 30 l. 64 kg.

Tow. Wiośl. w Włocławku.

3 W. Skarzyński 23 l. 65 kg.

Warsz. Tow. Wiośl., Warszawa.

4 S. Paczuski 29 l. 60 kg.

B I E G 6 — godz. 4 m. 15.**Czwórki półwyścigowe nowicjuszy.**

Bieg o nagrodę przejściową „Dziennika Bydgoskiego“.

Nagroda przechodzi na własność towarzystwa po trzykrotnem wygraniu.

Zwyc. w 1924 r. — Ak. Związek Sp., Poznań.

„ „ 1925 r. — Klub Wioślarski w Toruniu.

Bydg. Towarzystwo Wiośl., Bydgoszcz.

1 E. Bijald 21 l. 57 kg.
2 G. Skopek 19 „ 64 „
3 F. Wiśniewski 19 „ 55 „
4 B. Ordmanowski 19 „ 64 „
st. L. Twardowski 31 „ 65 „

Tow. Wiośl. w Łomży.

1 J. Remiszewski 20 l. 65 kg.
2 S. Borys 23 „ 70 „
3 W. Wejroch 22 „ 78 „
4 T. Gedrojć 24 „ 69 „
st. B. Krauze 38 „ 78 „

Tow. Wiośl. w Włocławku.

1 F. Zakrzewski 26 l. 66 kg.
2 S. Dudzikowski 28 „ 73 „
3 M. Wałęsa 24 „ 76 „
4 S. Krzyżanowski 28 „ 69 „
st. K. Kozłowski 30 „ 63 „

Warsz. Tow. Wiośl., Warszawa.

1 J. Hirszowski 21 l. 66 kg.
2 J. Sawnor 24 „ 73 „
3 J. Pichelski 22 „ 78 „
4 A. Funkiewicz 20 „ 77 „
st. S. Raszewski 36 „ 60 „

Tow. Wiośl. w Płocku.

1 G. Nowak 21 l. 72 kg.
2 J. Dobrowolski 23 „ 67 „
3 M. Koźniewski 41 „ 82 „
4 J. Kawiecki 30 „ 73 „
st. K. Wojtulanis 39 „ 59 „

Klub Wioślarski w Toruniu.

1 L. Spychał 22 l. 63 kg.
2 Z. Wójcicki 25 „ 74 „
3 W. Barwicki 29 „ 84 „
4 Ł. Gałęzyński 32 „ 78 „
st. T. Pułkowski 35 „ 78 „

B I E G 7 — godz. 4 m. 30.**Czwórki młodszych.**

Bieg o nagrodę przejściową, ofiarowaną przez Prezesa P. Z. T. W. — J. Radwana.
Nagroda przechodzi na własność towarzystwa po trzykrotnem wygraniu.

Zwyc. w 1923 r. — Warszawskie Towarzystwo Wioślarskie.

„ „ 1924 r. — Bydgoskie Towarzystwo Wioślarskie.

„ „ 1925 r. — Koło Wioślarzy Warszawskich.

Bydg. Tow. Wiośl., Bydgoszcz.

1. B. Drewek	24 l. 56 kg.
2. St. Appelbaum	23 „ 64 „
3. B. Pasiński	20 „ 67 „
4. L. Teska	21 „ 73 „
st. L. Twardowski	31 „ 65 „

AK. Związek Sp., Warszawa.

1. E. Czaplicki	21 l. 64 kg.
2. K. Chorzeski	23 „ 69 „
3. J. Czerwiakowski	20 „ 76 „
4. J. Poczobut	24 „ 68 „
st. Z. Świerczyński	26 „ 51 „

Koło Wioślarzy Warsz., Warszawa.

1. F. Kwiatkowski	20 l. 68 kg.
2. S. Zastawny	23 „ 71 „
3. S. Grzelczyk	21 „ 68 „
4. W. Kalinowski	20 „ 65 „
st. S. Słoniewski	30 „ 60 „

Tow. Wioślarzy „Polonia”, Poznań.

1. B. Depezyński	25 l. 68 kg.
2. S. Jankowski	21 „ 70 „
3. M. Owsianowski	25 „ 71 „
4. A. Lewandowski	32 „ 60 „
st. J. Szymanek	25 „ 62 „

Pozn. Tow. Wiośl. „Tryton”, Poznań.

1. W. Breza	20 l. 60 kg.
2. F. Stoebe	19 „ 62 „
3. A. Babs	21 „ 65 „
4. J. Tomasek	18 „ 60 „
st. L. Chudziński	25 „ 60 „

B I E G 8 — godz. 5.**Czwórki półwysigowe pań.**

Bieg o nagrodę honorową, ofiarowaną przez Hutę Szklaną „Kara i Hortensja“ w Piotrkowie, oddz. w Bydgoszczy.

Wojsk. Klub Wioślarski, Warszawa.

1. W. Burawska	52 klg.
2. H. Matuszewska	56 „
3. J. Święcicka	57 „
4. W. Zaleska	58 „
st. Z. Drzewińska	54 „

Warsz. Klub Wioślarek, Warszawa.

1. S. Zawadzka	64 klg.
2. J. Kwaśniewska	61 „
3. M. Gaszczyńska	69 „
4. J. Jamnicka	64 „
st. M. Dziewulska	54 „

B I E G 9 — godz. 5 m. 15.**Dwójki podwójne.
Mistrzostwo Polski.**

Bieg o nagrodę przejściową, ofiarowaną przez Zakłady Przemysłowe B-ci Hłowieckich, S-ka Akc. w Warszawie.

Nagroda przechodzi na własność towarzystwa, które zdobędzie ją trzykrotnie w ostatniem pięcioleciu.

Warsz. Tow. Wiośl., Warszawa.

1. J. Lisicki	26 l. 64 kg.
2. A. Osiecimski-Czapski	27 „ 85 „

B I E G 10 — godz. 5 m. 30.**Jedynki młodszych.**

Bieg o nagrodę przejściową, ofiarowaną przez Wiceprezesa Tow. Wioślarskiego w Włocławku, p. Kowalewskiego.

Nagroda przechodzi na własność towarzystwa po trzykrotnem wygraniu.

Klub Wioślarski w Toruniu.**Tow. Wioślarski w Płocku.****Oddz. Wiośl. „Sokoła” w Krakowie.**

1 W. Barwicki 29 l. 84 kg.

2 J. Kamiecki 30 l. 73 kg.

3 J. Długoszewski 23 l. 63 kg.

Pozn. Tow. Wiośl. „Tryton”, Poznań.**Klub Wiośl. w Poznaniu.****Warsz. Tow. Wiośl. Warszawa.**

4 W. Paulus 34 l. 66 kg.

5 Ł. Lange 25 l. 66 kg.

6 Z. Jabrzemski 24 l. 64 kg.

B I E G 11 — godz. 5 m. 45.**Czwórki półwyścigowe młodzieży.**

Bieg dostępny dla towarzystw, należących do Zrzeszenia Gimnazjalnych Towarzystw Wioślarskich w Bydgoszczy, oraz dla kół młodzieży przy związkowych towarzystwach wioślarskich.

Startują uczniowie szkół średnich i tegoroczni maturzyści.

Bieg o nagrodę przejściową, ofiarowaną przez Redakcję czasopisma „Sport Wodny”.

Nagroda przechodzi na własność towarzystwa po trzykrotnem wygraniu.

Klub Wiośl. „Brda”, Bydgoszcz.**Tow. Wiośl. w Płocku.**

1 1. K. Dettloff 19 l. 63 kg.
2. M. Kretowicz 19 „ 67 „
3. L. Lipiński 19 „ 70 „
4. B. Koszucki 18 „ 58 „
st. H. Cegielski 18 „ 52 „

2

1. T. Czapliński 19 l. 66 kg.
2. W. Pawlikowski 18 „ 62 „
3. W. Celmer 19 „ 64 „
4. J. Brochocki 18 „ 66 „
st. T. Trzeciak 20 „ 61 „

B I E G 12 — godz. 6.**Czwórki nowicjuszy.**

Bieg o nagrodę przejściową, ofiarowaną przez ś. p. M. Wierzbickiego z Bydgoszczy.

Nagroda przechodzi na własność towarzystwa po trzykrotnem wygraniu.

Zwyc. w 1925 r. — Bydgoskie Towarzystwo Wioślarskie

Pozn. Tow. Wiośl. „Tryton”, Poznań.**Warsz. Tow. Wiośl. Warszawa.****Klub Wiośl. w Poznaniu.**

1 1. W. Breza 20 l. 60 kg.
2. F. Stoebe 19 „ 62 „
3. A. Babs 21 „ 65 „
4. J. Tomasek 18 „ 60 „
st. L. Chudziński 25 „ 64 „

2

1. Dr. L. Gubrynowicz 26 l. 64 kg.
2. S. Karwacki 27 „ 77 „
3. W. Sosnowski 27 „ 77 „
4. W. Jankowski 26 „ 63 „
st. S. Jaroeki 27 „ 56 „

3

1. B. Zimny 21 l. 56½ kg.
2. B. Gienza 19 „ 61½ „
3. E. Rochowicz 19 „ 59½ „
4. R. Adamski 19 „ 63 „
st. Ł. Lange 25 „ 62 „

Akc. Związek Sp., Kraków.**Tow. Wiośl. w Włocławku.****Bydg. Tow. Wiośl. Bydgoszcz.**

4 1. A. Bogdanowicz 19 l. 69 kg.
2. S. Wyrobek 22 „ 67 „
3. T. Kohlberger 19 „ 68 „
4. T. Hof 20 „ 62 „
st. W. Długoszewski 21 „ 62 „

5

1. A. Kalwiński 25 l. 71 kg.
2. Z. Głowaeki 23 „ 73 „
3. W. Szelański 25 „ 71 „
4. H. Grabowski 21 „ 75 „
st. K. Dyżewski 30 „ 72 „

6

1. K. Szpingier 24 l. 61 kg.
2. S. Grobelny 19 „ 61 „
3. H. Kotlarek 19 „ 57 „
4. F. Krauze 19 „ 62 „
st. M. Dudkowski 24 „ 60 „

B I E G 13 — godz. 6 m. 15.**Osemki.
Mistrzostwo Polski.**

Bieg o nagrodę przejściową, ofiarowaną w 1926 r. przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polski d-ra Ignacego Mościckiego.

Nagroda przechodzi na własność towarzystwa po trzykrotnem wygraniu z przerwami najwyżej rocznemi.

Zwyc. w 1924 r. — Warsz. Towarzystwo Wioślarskie.

„ „ 1925 r. — Akad. Związek Sp., Warszawa.

Bydg. Tow. Wiośl., Bydgoszcz.

1. F. Bronikowski	19 l. 65 kg.
2. L. Birkhole	21 „ 67 „
3. A. Jasiński	24 „ 55 „
4. M. Kugler	21 „ 66 „
5. J. Napierała	30 „ 72 „
6. E. Jankowski	23 „ 68 „
7. M. Figurski	27 „ 66 „
8. F. Janik	24 „ 67 „
st. F. Brzeziński	28 „ 63 „

Akc. Związek Sp., Warszawa.

1. L. Kulej	29 „ 71 kg.
2. S. Cybulski	23 „ 70 „
3. L. May	25 „ 70 „
4. M. Kozakowski	22 „ 69 „
5. C. Seredyński	26 „ 72 „
6. H. Niezabitowski	29 „ 73 „
7. P. Kurnicki	27 „ 78 „
8. O. Gordziałkowski	27 „ 73 „
st. W. Nadratowski	50 „ 56 „

Warsz. Tow. Wiośl., Warszawa.

1. J. Kowalski	25 l. 65 kg.
2. J. Stefanowicz	23 „ 69 „
3. E. Cieplowski	22 „ 71 „
4. J. Maroszek	22 „ 78 „
5. A. Olszewski	26 „ 83 „
6. K. Kitzman	33 „ 71 „
7. J. Kozłowski	25 „ 70 „
8. W. Okniński	32 „ 71 „
st. S. Raszewski	36 „ 60 „

Koło Wiośl. Warsz., Warszawa.

1. S. Bętkowski	23 l. 62 kg.
2. R. Przybylski	25 „ 72 „
3. J. Brzustowicz	33 „ 75 „
4. S. Zaręba	34 „ 70 „
5. H. Zaręba	27 „ 72 „
6. W. Rutkowski	20 „ 75 „
7. B. Krzywiec	26 „ 75 „
8. C. Smieciński	22 „ 74 „
st. S. Słoniewski	30 „ 60 „

Pozn. Tow. Wiośl. „Tryton“, Poznań.

1. L. Baranowski	24 „ 63 kg.
2. L. Olszewski	24 „ 61 „
3. J. Młodyszewski	24 „ 65 „
4. M. Radzimski	24 „ 65 „
5. R. Kostka	21 „ 71 „
6. C. Wojciechowski	24 „ 80 „
7. R. Przepióra	27 „ 72 „
8. M. Keller	26 „ 67 „
st. J. Grzybek	25 „ 50 „

Klub Wiośl. w Poznaniu.

1. W. Ziętkiewicz	20 l. 62½ kg.
2. P. Chrościelewski	22 „ 61½ „
3. K. Organiściak	19 „ 70 „
4. S. Jurkowski	21 „ 66½ „
5. H. Grygiel	20 „ 67 „
6. K. Nowakowski	23 „ 76 „
7. D. Tilgner	22 „ 81 „
8. R. Gromadziński	21 „ 66 „
st. J. Tuczyk	22 „ 57½ „

1. Długość toru — 1.600 mtr., dla pań i młodzieży — 1.200 mtr.
2. Regaty odbywają się na zasadzie Regulaminu Regatowego P. Z. T. W.
3. Łodzie muszą się stawić na starcie na 5 min. przed oznaczonym czasem (pg zegara kolejowego). Osady stają na starcie w kolejności posiadanych numerów — najniższy numer na starcie Nr 1.
4. Osady zadeklarowane do biegu Nr 3 mają wyznaczony przedbieg w sobotę dnia 7 sierpnia o godz. 17-tej. Dwie osady: Bydg. Tow. W. i Warsz. Tow. W. (Nr Nr 4 i 5) w przedbiegu udziału nie biorą z powodu wylosowania wprost do rozgrywk. Z uczestniczących w przedbiegu 5-ciu osad — ostatnia odpada.
5. Przy zgłoszeniu 1—4 łodzi — jedna nagroda;
„ „ 5 i więcej łodzi — dwie nagrody.
6. Informacje i wydanie numerów delegatom sportowym — dn. 6 sierpnia o godz. 20 w hotelu pod Orłem.
7. Zebranie sędziów z arbitrem, starterem i kontrolerami — dn. 7 sierpnia o godz. 10-ej w hotelu pod Orłem.
8. Rozdanie nagród po regatach o godz. 21 w sali hotelu pod Orłem.

DRUHOWIE! Prenumerujcie „SPORT WODNY”

kwartalnie zł. 5. Konto w P. K. O. 6013.

NAJLEPSZE WYNIKI Z REGAT POPRZEDNICH.

Rok	Dystans mtr.	Warunki atmosf.	Jedynki	Dwójki podw.	Czwórki półw.	Czwórki	Ósemki
1920	1600	silna fala przeciwna	7:36 Warsz. Tow. Wiośl.	6:48 Tryton, Pozn.	7:28 Warsz. Tow. W.	6:26 Ak. Zw. Sp., Warszawa	6:05 Ak. Zw. Sp., Warszawa
1921	1650	bez wiatru	8:10 Tryton, Poznań	—	6:46 Klub W., Pozn.	6:17 Bydg. T. W. przedbieg	5:57 Warsz. T. W.
1922	1650	deszcz silna fala z biegiem	9:38 Tryton, Poznań	—	6:41 Tryton, Pozn.	6:19 Ak.Z.S.,Warsz. przedb.-spok.	5:41 ¹ / ₅ Ak. Zw. Sp., Warszawa
1923	1600	silna boczna fala	7:2 ⁴ / ₅ Warsz. Tow. Wiośl.	—	6:56 Tryton, Pozn.	6:20 ² / ₅ Warsz. T. W.	6:9 ² / ₅ Ak. Zw. Sp., Warszawa
1924	1650	fala przeciwna, boczna	7:5 ³ / ₅ Warsz. Tow. Wiośl.	—	7:06 Koło W. W.	6:31 Ak.Z.S.,Warsz.	5:45 Warsz. Tow. W.
1925	1600	lekki boczny wiatr stopniowo słabnący	6:46 Warsz. Tow. Wiośl.	6:16 Warsz. Tow. W.	6:30 ³ / ₅ Klub Wiośl. w Toruniu	6:14 Bydg. T. W.	5:29 Ak. Zw. Sp., Warszawa

UCZESTNICY REGAT KLASYFIKACYJNYCH W 1925 R.

- a) w kraju: Warszawa (regaty W. T. W. i Koła), Kraków (regaty OWSK.), Bydgoszcz (regaty Związkowe),
b) zagranicą: Pawja, Gdańsk, Praga.

		W KRAJU								ZAGRA- NICĄ		Ogółem	
		półwyścig.		wyścigowe		Mistrzostwa lokalne		Mistrzostwa Polski					
		start.	wygr.	start.	wygr.	start.	wygr.	start.	wygr.	start.	wygr.	start.	wygr.
1	Warsz. Tow. Wiośl., Warszawa	4	1	10	7	1	—	3	1	1	—	19	9
2	Koło Wiośl. Warsz.	5	3	8	4	1	1	2	—			16	8
3	Ak. Zw. Sport., „			8	2	1	—	2	2	2	1	13	5
4	A. Z. S. i W. T. W.									1	—	1	—
5	Klub W. Tryton, Poznań	1	1	5	2	1	—	1	—	2	—	10	3
6	Klub Wioślarek Warszawskich	2	2									2	2
7	Bydg. Tow. Wiośl., Bydgoszcz	2	1	2	1			1	—			5	2
8	Oddział W. Sokoła, Kraków	2	—	6	2							8	2
9	Wojsk. Klub Wiośl., Warszawa			1	1			1	—			2	1
10	Klub Wiośl. w Gdańsku	3	1									3	1
11	Klub Wiośl. w Toruniu	1	1			1	—					2	1
12	Klub Wiośl. w Poznaniu			4	1							4	1
13	Tow. Wiośl. w Ostrołęce	1	—									1	—
14	Klub Wojsk. Niemen, Grodno			1	—							1	—
15	Płockie Tow. Wiośl., Płock			1	—							1	—
16	A. Z. Sp., Warsz., sekcja damska	1	—									1	—
17	Klub Wiośl. Pogoń, Wilno	1	—									1	—
18	Ak. Zw. Sp., Poznań	1	—					1	—			2	—
19	Kaliskie Tow. W., Kalisz			2	—			1	—			3	—
20	Klub Polonja, Poznań	2	—					1	—			3	—
21	Ak. Zw. Sp., Kraków			3	—			1	—			4	—
22	Włocł. Tow. Wiośl., Włocławek	4	—	1	—							5	—

Od Redakcji „SPORTU WODNEGO“:

Szczegółowy opis pierwszej zbiorowej wycieczki wioślarstwa
polskiego do Gdańska ukaże się w Nr. 12 (następnym).

SPORT WODNY

CZASOPISMO, POŚWIĘCONE SPRAWOM

WIOŚLARSTWA, ŻEGLARSTWA I PŁYWACTWA

SELFCONTROL.

Jesteśmy wreszcie w obliczu dorocznych regat o Mistrzostwo Polski, najważniejszej dla naszego wioślarstwa regatowego próby sił, najwyższego nawewnątrz kraju sprawdzianu doskonałości technicznej, sprawności ogólnosportowej poszczególnych, w tym wielkim turnieju udział biorących, osad.

Jak zwykle, wierni naczelnemu przykazaniu idei pisma naszego, pragniemy i tym razem położyć czujną rękę na drgającym pulsie życia wioślarskiego i omówić te tematy, które w przededniu mistrzostw w każdym z was niezawodnie nurtują.

Każdy sport, a więc i sport wioślarski także, w wynikach swoich przynosi rezultaty podwójne. Jedne z nich są dla każdego, profana nawet, widoczne i do uchwycenia łatwe. Możecie zmierzyć je centymetrem lub czasem, decydują o nich fakty dokonane, niezaprzeczane. Owe łatwe do wymierzenia rezultaty stanowią, że się tak wyrazimy, kościec działalności sportowej, one określają poszczególne stopnie doskonałości sportowej, mówią o dokonanych postępie lub spadku formy fizycznej.

Powiedzmy, że owe wyniki realne są rezultatem dwóch czynników, osiągnane są bowiem dzięki czynnikowi siły fizycznej i dzięki wysiłkowi indywidualnej czy zbiorowej woli (np. osady). Człowiek z góry określony ma granicę, której przebyć już nie zdoła, jeśli chodzi o osiąganie tych wyników. Granicy tej nie zna człowiek dziś jeszcze, czego dowodem — ustawicznie polepszany czas rekordów. Tem niemniej wszakże — granica owa istnieje pomimo, że jej nie znamy. Granicę tę wytyczą w przyszłości wyniki najlepsze, poza które człowiek nie pójdzie dalej, nie pozwolą mu na to warunki przyrodzone, ograniczone zasoby siły fizycznej, ograniczone możliwości wydajności energii ludzkiej.

W sporcie — któż nie wie o tem — chodzi wprawdzie przede wszystkim z punktu widzenia zawodnika o ów ostateczny wynik realny, na imię któremu — zwycięstwo, lecz nie wyłącznie. Chodzi także, chodzi coraz bardziej w miarę rozwoju ideologii sportowej, o postawę moralną, jaką zachować potrafią stający na starcie zawodnicy. I jeśli powiedzieliśmy wyżej, że troska o realne rezultaty sportowe, że wytrwałe dopracowywanie się do faktycznego zwycięstwa stanowi kościec działalności sportowej, to natomiast bezsprzecznie — troska o zachowanie w współzawodnictwie, w konkurencji międzyklubowej, właściwej postawy moralnej — stanowi o wysokich wartościach ducha sportowego.

Sportsman angielski posiada w języku swoim o głębokiem znaczeniu wyraz, określający mądrze istotę owej postawy moralnej zawodnika. Wyraz ów wymieniiliśmy w nagłówku artykułu niniejszego — selfcontrol. Dosłownie oznacza on, że zawodnik w stosunku do swego postępowania, winien stać nieprzerwanie na stanowisku czujnego samokrytycyzmu, że winien ustawicznie kontrolować swą postawę moralną wobec dokonujących się faktów, zewnętrznej natury.

Ów nakaz moralny, zawarty w słowie „selfcontrol“, nie pozwala zawodnikowi na stosowanie wobec swoich przeciwników niedozwolonych środków, które ułatwiają mu drogę do zwycięstwa, zarazem krzywdzą przeciwnika. Ów nakaz moralny mówi zawodnikowi, że o palmę zwycięstwa walczyć trzeba aż do utraty tchu, aż do wyznaczonego warunkami konkursu, w danym wypadku regat, końca, nawet gdyby szans na zwycięstwo nie było, nawet gdyby zdystansowano go ogromnie.

Do każdego z biegów w Bydgoszczy stanie po kilka osad. Z tych jedna tylko może być pierwszą, jedna tylko zdobyć będzie mogła zaszczytny tytuł zwycięscy. Ale nie tylko ta jedna zdobyć będzie mogła niemniej zaszczytne miano prawdziwych sportowców, nie tylko jedna lecz wszystkie okazać winny, że przepojone są duchem sportowym, że zachować potrafią odpowiednią postawę moralną nawet w obliczu przegranej.

Nie jest wstydem — przegrać, jeśli w imię osiągnięcia zwycięstwa wyczerpało się wszystkie posiadane zasoby sił fizycznych i moralnych, jeśli uczyniło się dla celu tego wszystko, co leżało w mocy osady. Lecz wstydem jest według pojęcia sportsmana angielskiego cofnąć się od konkurencji w chwili, kiedy zgłoszenie do walki podano, zrezygnowano zaś, kiedy przedbiegi wykazały niedostateczną stosunkowo formę. Walczyć aż do końca, przyjętemu dobrowolnie wyzwaniu do walki odpowiedzieć z honorem, z przegranej wyciągnąć naukę dla siebie na przyszłość — zamiast dąsać się na zwycięsców — oto w krótkim ujęciu niezbędne zasady szanującego się sportsmana.

Pamiętajcie jeszcze o jednym: jeśli przegracie, spróbujcie przyczyn smutnego dla was faktu tego poszukać w was samych, w niedostatecznym przygotowaniu, w wadliwych metodach treningu, w złej kondycji fizycznej. Zamiast wyszukiwać przyczyn wokoło was, zamiast oskarżać warunki zewnętrzne, nielojalność przeciwnika — spróbujcie zrobić rachunek własnego sumienia, zsumujcie popełnione nieopatrzenie grzeszki wioślarskie. Pewna doza prawdy, która wyjrzy ku wam po takim egzaminie wewnętrznym, pozwoli uchronić się na przyszłość od wielu braków.

Zwyciężyć i zachować wówczas ładną postawę moralną w stosunku do zwyciężonych — rzecz to stosunkowo dość łatwa. Lecz umieć przegrać, to znaczy — dać z siebie w upartej walce wszystko, pomimo wszelkich wysiłków nie osiągnąć zwycięstwa, a jednak zdobyć się na poprawny stosunek zarówno zwycięsców, jak do sędziów, jak wreszcie do samych siebie — oto jest postawa moralna, do której — nie łatwo się dopracować.

Być zwyciężonym i nie upaść — oto prawdziwe zwycięstwo. Pogodna a mocna prawda tych słów niech będzie z wami w ciężkich chwilach walk o zwycięstwo i w cięższych jeszcze momentach — kiedy zaznacie goręczy porażki.

Zagadnienie rozwoju sportu wioślarskiego w Polsce.

Sprawa rozwoju i racjonalnego uprawiania sportu wioślarskiego ciągle jest sprawą aktualną, silnie niepokojącą sportowców-wioślarzy. Piękny ten sport zahamowany w swoim rozwoju przez rządy państw zaborczych otrzymał możliwość swobodnego rozwoju w Polsce Niepodległej. Niestety tempo w jakim ten rozwój postępuje, pozostawia b. dużo do życzenia.

Zadaniem sportu wioślarskiego jak i szeregu innych sportów jest wzmoczenie sprawności fizycznej, wyrobienie energii i woli. Warunkami niezbędnymi do tego są, po opanowaniu techniki wioślarskiej, treningi oraz odpowiedni tryb życia, wykluczający wszystko co może choć trochę obniżyć napięcie energii nerwowej lub mięśniowej. Zawody wioślarskie zaś są tylko wykazem najlepszej pracy sportowej.

Takie określenie sportu wioślarskiego brzmi obco dla większości członków naszych Towarzystw i Klubów wioślarskich dlatego, że dla nich i spacer na kajaku lub jedynie podwójnej i wycieczka łodzią jest także uprawianiem sportu wioślarskiego. Nie znaczy to, że jestem przeciwnikiem spacerom lub turystyki, lecz podkreślam, że niema to nic wspólnego z prawdziwym sportem wioślarskim.

Podczas pobytu we Włoszech na regatach w Pavii, wioślarze AZS. Warszawa, zwiedzając miejscowe kluby wioślarskie, byli zdziwieni istnieniem w klubach tylko szerokich łodzi treningowych i wyścigowych. Na zapytanie, czy kluby posiadają także i łodzie spacerowe, pokazano im w jednym z nich prywatną jed. podwójną, leżącą spokojnie od roku w szopie.

Jeśli przyjrzymy się bacznie życiu naszych Towarzystw i Klubów wioślarskich zdziwi nas bardzo nieznaczny odsetek czynnych wioślarzy przy wielkiej liczbie członków klubu, tak, że często tylko tabor i nazwa wskazuje na klub wioślarski.

Reorganizacja towarzystw i klubów wioślarskich, w sensie stworzenia klubów sportowych wioślarskich jest jednym z ważniejszych postulatów dnia dzisiejszego.

Następnie sprawą wielkiej wagi, której naogół nie doceniają, jest sprawa opieki lekarskiej nad czynnymi wioślarzami podczas treningu oraz nad materiałem ludzkim przybywającym do klubów. Uprawiać wioślarstwo mogą tylko osoby zdrowe, więc rzeczą nietylko naturalną ale i obowiązującą będzie, jeśli lekarz zadecyduje o możliwości uprawiania wioślarstwa przez daną osobę. W sporcie, gdzie mamy intensywną pracę b. często wychodzą na jaw wady organizmu, które w życiu codziennym niczem się nie przejawiały; organizm taki często nawet przy pierwszym spojrzeniu robił wrażenie okazu zdrowia. Wyobraźmy teraz, że człowiek z ukrytą wadą organizmu nauczył się wiosłować i rozpoczął treningi. Jaki będzie ostateczny rezultat tego, odpowiedzieć łatwo: rozwój wady, porzucenie wioślarstwa oraz odpowiednia opinia rodziny i otoczenia co do szkodliwości sportu wioślarskiego. Jeszcze bardziej ważną jest opieka lekarska nad wioślarzami trenującymi. Tylko trening prowadzony systematycznie i racjonalnie pod okiem doświadczonego trenera i pod kontrolą lekarza obeznanego ze sportem, przynosi korzyść i nigdy nie jest szkodliwy dla zdrowia. Ścisła współpraca lekarza

z trenerem odbija się poza to i na wynikach sportowych.

Nie bez wpływu na poziom naszego wioślarstwa jest nieracjonalna nauka wiosłowania i prowadzenie treningów wioślarskich, skutkiem czego marnuje się często piękny materiał wioślarski. W tem początkowym stadium w jakim znajduje się wioślarstwo polskie nie wystarcza tylko rywalizacja klubowa—trzeba pójść dalej.

Polskie związki lekkiej-atletyki oraz narciarski ongiś zdecydowały się na ważny krok, sprowadzając trenera związkowego dla wszystkich klubów, który nauczyl lekko-atletów i narciarzy pracować racjonalnie z korzyścią dla siebie i sportu polskiego. Rezultaty tego kroku nie dały na siebie długo czekać. Poziom narciarstwa i lekkiej-atletyki zbliża się coraz wyraźniej do poziomu europejskiego.

Zajęcie się wprowadzeniem racjonalnych metod nauki wiosłowania i trenowania przez Polski Związek Towarzystw Wioślarskich miałyby jeszcze jeden doniosły skutek a mianowicie zaopiekowanie się sportem wioślarskim w klubach prowincjonalnych, za nielicznymi wyjątkami dotychczas miernie wegetujących, gdzie sport wioślarski jest właściwie w zaniku. Trudno się dziwić temu, bo przecież by pracować sportowo, to oprócz chęci trzeba jeszcze umieć pracować i w danym wypadku odpowiednia polityka PZTW. mogłaby wydać piękne owoce. Przecież w r. 1925 Mistrzostwo Włoch i Mistrzostwo Europy na czwórkach zdobyła osada z klubu małego prowincjonalnego miasteczka. Chodzi tu o rozwój wioślarstwa polskiego, o dorównanie i wybiecienie na czołowe miejsce w wioślarstwie europejskim i światowym.

Przejdę teraz do sprawy, która odgrywa ważną rolę zagranicą, u nas zaś jest traktowana z małym zrozumieniem rzeczy. Chodzi mi o baseny zimowe. Jeśli będziemy skrupulatni to stwierdzimy, że sezon wioślarski w Polsce zaczyna się w maju i kończy się we wrześniu, osady zaś nasze są w formie, w każdym razie należy uznać je za przygotowane do regat dopiero na Mistrzostwo Polski w sierpniu. Jest to skutkiem tylko braku basenów zimowych, że na przygotowanie osad zamiast 7—8 tyg. trzeba 3—3 i pół miesięcy, gdyż początek sezonu, zanim się przejdzie do treningu wioślarskiego, zawsze się zaczyna od opracowania i poprawy techniki wioślarskiej.

W rezultacie wyjazd zagranicę osad polskich jest możliwy dopiero w sierpniu lub wrześniu. Tak samo trudno jest przyswoić dostatecznie dobrze technikę wioślarską początkującym, którzy rwą się do jazdy na łodzi i często zniechęcają się do wioślarstwa dłuższymi trwającymi ćwiczeniami na szkolnym aparacie podczas gdy w zimie ćwiczyliby jak początkujący tak i starzy wioślarze z przyjemnością.

Najbardziej aktualną tą sprawą jest dla stolicy, największego ośrodka wioślarstwa polskiego, gdyż jak Poznań (3) tak i Bydgoszcz (1) posiadają zimowe baseny klubowe. Dalsze zaniedbanie tej sprawy może się skończyć tak, że hegemonia wioślarska stolicy przy wytrwałej, racjonalnej i ambitnej pracy Poznania i Bydgoszczy przejdzie do historii wioślarstwa polskiego.

Dr. J. MAZUREK.

Międzynarodowe zawody pływackie w Krakowie.

Gdy w r. 1924 Craecovia urządziła międzynarodowe zawody pływackie, uznano jej inicjatywę w pełni, — ale potężny, kilkusetdolarowy deficyt, przyczynił się do wyrobienia opinii, że zawody pływackie są imprezą, która się nie może udać, jeżeli się do niej nie dopłaci. A rok 1924 był jeszcze okresem finansowo znacznie lepszym, aniżeli czasy dzisiejsze. Toteż inicjatywę Związku Pływackiego przyjmowano naogół z wielkimi zastrzeżeniami, uznając celowość jej i pożyteczność z punktu widzenia sportowego, ale obawiając się deficytu.

Dziś, gdy zawody się już odbyły i klęska finansowa — okazała się bardzo „umiarkowaną”, — należy jaknajszczerzej przyklasnąć inicjatywie Związku. Obecnie, postulat urządzania międzynarodowych zawodów pływackich co rok, jest, przynajmniej w Krakowie, rzeczą nie podlegającą dyskusji.

Organizacyjnie sprawa przedstawiała się tam trudniej, że zawody międzynarodowe odbyć się muszą w basenie, — którego stolica narazie nie posiada. Związek przewyciężył tę trudność zlecając organizację AZS. Kraków, którego sprawny aparat organizacyjny pod kierownictwem wiceprezesa Związku p. Fächerera, pracował doskonale.

Ze sportowego punktu widzenia, zanim przystąpimy do omówienia poszczególnych konkurencji i meczów, trzeba się zastanowić, — czy sprowadzanie drużyny piłki wodnej, było celem. Może lepiej byłoby, tak jak w r. 1924 sprowadzić po kilku czołowych pływaków, z Czech i Węgier, — ewentualnie z Austrii, — którzyby w biegach i skokach pokazali styl mistrzowski — i przyczynili się do podniesienia poziomu naszych zawodników. Wysokocyfrowe zwycięstwa MAC., stawiające tak dobitnie przed oczy niski poziom naszego sportu pływackiego, dały pokop do twierdzenia, że sprowadzenie drużyny vater-polo było przedwczesnym eksperymentem. Tymczasem, zastanowiwszy się dokładnie nad całym przebiegiem zawodów i tem, co one nam pokazały, trzeba przyznać, że i w tym kierunku inicjatywa Związku była słuszna i celowa. Dla podniesienia poziomu naszych drużyn piłki

wodnej trzeba było koniecznie pokazać naszym zawodnikom przynajmniej raz, grę o klasie europejskiej, tak jak się gra na Zachodzie, — poziom jaki trzeba osiągnąć by móc sięgnąć po zaszczyt udziału w Olimpiadzie, jako konkurent, — a nie jako bierny widz. Pływaków widzieliśmy już kilkakrotnie. Oprócz wspomnianych zawodów w r. 1924, mieliśmy wizytę Van Schella, który bardzo wiele dla naszego pływactwa zrobił, — mamy obecnie w Krakowie trenera, — zawodnicy nasi przeszli na całej linii do nowoczesnych stylów pływackich, pracując cwałem, nawet na średnich dystansach. Tymczasem w zakresie piłki wodnej obracano się stale jeszcze w dziedzinie prób odtworzenia gry na podstawie ustnych relacji tych, co zawody zagranicą widzieli, — oraz teoretycznych wskazówek trenerów. Gry jednak, prowadzonej z tempem i techniką europejską — nikt u nas w Polsce nie widział. I tu demonstracja, jaką były mecze z MAC. — będzie punktem wyjścia dla rozwoju naszej piłki wodnej. Na zawody międzynarodowe mamy jeszcze czas. Dziś, mimo postępów, stan naszego pływactwa jest tak niski, że jakiegokolwiek zawody w biegach, muszą się skończyć na walce zagranicznych asów między sobą, walce może interesującej i ciekawej, ale pozbawionej dla nas momentu najistotniejszego — emocji jaką znajdujemy w walce naszych zawodników z obcymi.

Przechodząc z kolei do omówienia samych zawodów, musimy zaznaczyć, że program był obfity, i dobrze zestawiony. 6 konkurencji sztafetowych — to oczywiście dużo — ale trzeba pamiętać, że biegi sztafetowe wymagają wystawienia drużyn większej ilości zawodników, co z propagandowego punktu widzenia, u nas zawsze jeszcze bardzo ważnego, jest, celem do którego zawsze i wszędzie dążyć należy. Nowością była sztafeta 7 x 50-y, dla drużyn vater-polo, inowacja nadwyraz szczęśliwa, zmuszająca graczy do poprawiania stylu i pielęgnowania sprintu — dwu właściwości, koniecznych dla vater-polisty. Wprowadzenie tej sztafety, z ufundowaniem dla niej osobnej nagrody, w okresie zawodów finałowych o Mistrzostwo w piłce wodnej, wy-

Sekeja pływacka Akadem. Zw. Sport. w Warszawie. Fot. J. Rys.

daje się być rzeczą konieczną, którą należy już w tym roku wprowadzić. Poza sztafetami, obejmował program szereg konkurencji o charakterze sprintowym, już to otwartych, już to zastrzeżonych dla juniorów, biegi na 200 m. stylem klasycznym i bieg na 400 m. st. dow. oraz skoki panów z wieży i trampoliny.

Najciekawszym biegiem była bezsprzecznie setka stylem dowolnym panów. Pierwsze w tym roku spotkanie międzynarodowe. Walka o pierwsze miejsce wśród Polaków rozegrała się między Kuncewiczem a Matysiakiem, w której sympatyczny „kapitan“ odniósł zwycięstwo. Sieńkowskiemu udało się pobić Schönfelda, wszyscy zaś zawodnicy byli bardzo blisko czasu zwycięscy, kończąc bieg w różnicach do dwu metrów. Pierwsze miejsce zajął bezapelacyjnie Turnowski z MAC. w czasie 1:09.4, (czas kpt. Kuncewicz 1:17). Turnowski był bezwarunkowo najlepszym pływakiem drużyny węgierskiej. B. rekordsmen węgier na 100 m (1:4), był najlepszym pływakiem węgierskim do pojawienia się nowej gwiazdy Barany'ego. Dziś jeszcze należy do dobrej klasy europejskiej, a jako gracz vater-polo, jest jednym z najlepszych graczy drużyny MAC. 50y st. dow. dla panów, w którym to biegu kpt. Kuncewicz stawał sam przeciwko 4 Węgom, przyniosły zwycięstwo p. Breslmayerowi. Breslmayer — to drugi najsilniejszy reprezentant Węgrów, też b. rekordzista, ostatnio pojawiający się znów na widowni jako czynny zawodnik w biegach MAC. Kpt. Kuncewicz nie wytrzymał tempa do końca, pozatem stracił na jakich 8 m przed metą kierunek, co zadecydowało o zwycięstwie 400 m st. dow., poza zwycięstwem Holacza (MAC) w czasie 6:22, biegi nie były emocjonujące. Matysiak od początku płynął jako drugi, odpadając przy każdym nawrocie i zakończył bieg w czasie 6:52.5. Klein (Jutrzenka) wycofał się z konkurencji. 100 m. nawznak, rozgrywane w konkurencji krajowej, z dwoma przedbiegami, było bardzo interesującym biegiem, ze względu na spotkanie Kirchnera (AZS Lwów) z E. Schönfeldem (Jutrzenka). Kirchner osiągał stale bardzo dobre czasy, nie zdołał jednak stać się groźnym dla znacznie lepiej nawracającego Schönfelda. I tu jednak na pływaniu cravlem pozwolił sobie Schönfeld dopiero na finiszu, wtedy, kiedy właśnie sprawa była już przesądzona na jego korzyść. Przy pełnym opanowaniu stylu, czas powinien się znacznie poprawić, gdyż nawet na tych zawodach, przy starym, „klasycznym“ stylu, gdy konkurencja tylko była trochę ostrzejszą, osiągnął Schönfeld czas lepszy od rekordu polskiego. Bieg 200 m. stylem klasycznym był pojedynek między Rittermanem a Kotkowskim. Zwyciężył, po bardzo ostrej walce Ritterman. Kotkowski jest silniejszy fizycznie — Ritterman ma znacznie lepiej opanowany styl, po poprawieniu stylu powinien go jednak Kotkowski zwyciężyć.

W konkurencjach pań mniej sensacji, gdyż jedynie bieg 200 m. stylem klasycznym miał konkurencję międzyokręgową. P. Aufrichtówna (Hakoah—Bielsko), nie zdołała wprawdzie pobić rekordu p. Kajzerówny, niemniej jednak okazała się znacznie lepszą od swoich krakowskich konkurentek. Pozatem biegi pań rozgrywały się między Jutrzenką a AZS Kraków. Sztafetami podzielono się, AZS wziął sztafetę 3 X 50 y stylem dowolnym, a uległ w sztafecie zmiennej, przeciwko drużynie Jutrzenki wzmocnionej przez p. Sachsównę.

Ogólnie zwróciła uwagę p. Nowakówna (AZS) — płynąca pięknie cravlem tak w stylu dowolnym, jak i bach-cravlem, przyczem, przy lepszym tylko opano-

waniu kierunku będzie pierwszą zawodniczką w Polsee, używającą tego stylu.

Sztafety panów, miały za najciekawszy punkt mecz 5 X 50 y między drużyną MAC a reprezentacją polską w składzie: Kuncewicz, Ritterman, Sieńkowski, Matysiak, Schönfeld. Była to oczywiście najsilniejsza w danym momencie polska drużyna — z poza tych zawodników mógłby do reprezentacji wchodzić pod uwagę chyba jeszcze Boczar.

Skoki panów pokazały nam szereg dobrych konkurentów. Sieńkowski zdobył pierwsze miejsce tak w konkursie z deski jak i z wieży, na podstawie jednomyślnego w obu wypadkach orzeczenia sędziów. Miał przed Hulanickim handicap — znajomość deski. Skakał rzeczywiście bardzo pięknie i śmiało, można powiedzieć, że niektóre skoki jak np. $\frac{1}{2}$ śruby i salto Auerbacha, były wykonane bez zarzutu. Hulanicki (AZS Warszawa) nie ustępuje Mu wiele. Brückner (Hakoah Bielsko) był gorszy miał styl, szczególnie w locie, znacznie mniej opanowany. Pozatem za słabe wybiecie się zemściło się na nim przez przykry upadek na deskę, z którego wyszedł na szczęście bez poważniejszych uszkodzeń. Na uwagę zasługują jeszcze skoki Schönfelda z wieży, słabsze jednak w wykonaniu.

W porównaniu z gośćmi nasuwa się poza opracowaniem stylu, odnośnie do wszystkich naszych zawodników jeszcze jedna uwaga: pracować nad nawrotami. Rozumiem bardzo dobrze, że przy dłuższych dystansach zawodnicy, którzy jeszcze nie opanowali o tyle stylu, by mieć zupełnie regularne tempo oddechowe, „odpoczywają“ sobie przy nawrotach. W biegach na krótsze dystansy jest to jednak najzupełniej niedopuszczalne. A widzieliśmy takie odpoczynki dość często. Naogół pozatem zawodnicy nasi tracili do swych konkurentów zagranicznych przeciętnie po 2 m. na każdym nawrocie

Zwycięska osada Klubu Wioślarskiego „Gopło” w Kruszwicy. Od lewej: Spychał L., ster. Szmude E., Ziętara W. z nagrodą Gazety Bydgoskiej, zdobytą na regatach w Bydgoszczy dnia 29 czerwca r. b.

a oprócz tego prawie 20 sekund na samo obracanie! Błąd ten obserwowałem u wszystkich naszych zawodników — a szczególnie przy nawrotach w biegach o stylach określonych.

No i wreszcie vater-polo. Poza kilku meczami, które wykazały spadek formy AZS Warszawa i pewne postępy w AZS Lwów, spotkania z Macem były demonstracją. Przeciwnik nie istniał dla drużyny węgierskiej, pływającej o klasę lepiej. Widać było tę przewagę szczególnie wyraźnie w pierwszym spotkaniu MAC — Jutrzenka. Gracze Jutrzenki, najlepsi vaterpoliści polscy, nie byli w stanie stawić jakiegokolwiek oporu Węgrom. Wszelkie próby kończyły się odrazu odebraniem piłki i błyskawicznym podawaniem do bramki. Na 44 bramki strzelane przez Węgrów, zaledwie jedna padła ze śruby, pięknie wykonanej w zamierzeniu podbramkowym. Reszta szła całkiem prosto, bez przeszkody do bramki.

Dopiero w porównaniu z Macem widać jasno, jak słabo pływają nasi zawodnicy. O grze przeważnie nie mają wyobrażenia. Po opanowaniu piłki, każda polska drużyna, zamiast iść naprzód lub obstawiać — staje, czekając niewiedomo na co. Start do piłki i t. zw. „chodzenie do piłki”, tak dobrze jakby nie istniały. Najgorzej zaś przedstawiają się obrony. Mamy kilku dobrych graczy w ataku, jak Lewkowicz, Ritterman, Z. Schönfeld i Trytko, dobrych pomocników jak Sieńkowski i Semadeni, ale zato obrońcy — ani na lekarstwo. Pocięzne wprost walki starczała ze sobą obrona AZSu Warszawa. Sami bili się między sobą o piłkę, puszczając nawet tak słabych pływaków jak Peiper, swobodnie pod bramkę.

A więc, brak umiejętności pływania, brak techniki gry. Mac pokazał poraż pierwszy jak się grać powinno, trzeba teraz pracować.

Sympatyczni nasi goście pozostawili na kilka dni część swej drużyny w Krakowie i Warszawie. Spodziewamy się ich na przyszły rok. Narazie trzeba pracować nad tem, by to, cośmy zobaczyli, sobie przyswoić.

D.

W Y N I K I:

50 y st. dow. panów:

1) Breslmayer (MAC.) 28'2".

100 m. st. dow. panów:

1) Turnowsky (MAC.) 1:09'4", 2) Kuncewicz (WKW.), 3) Matysiak (AZSW.), 4) Sieńkowski (Cz.), 5) Schönfeld (Jutrzenka).

400 m. st. dow. panów:

1) Holacs MAC 6:22" 2) Matysiak 6:52'5".

200 m. st. klas. panów:

1) Ritterman (Jutr.) 3:25'7", 2) Kotkowski (AZSW.), 3) Mrzygłocki (Czarni).

100 m. nawznak panów:

1) Araz (MAC.) 1:27'4", 2) Schönhofeld (Jutr.) 1:31'8, 3) Kirehner (AZSL.), 4) Smolka (Cz.), 5) Soldingier (Mak.).

7 x 50 y st. dow. dla drużyn vater-polo:

1) MAC. 3:22'3, 2) Jutrzenka 4:19, 3) AZSW.

5 x 50 y st. dow.:

1) MAC. 2:28'1, 2) Team 2:36'6".

50 y st. dow. juniorów:

1) Soldingier (Mak.) 40".

50 y st. dow. młodzików:

1) Holecsek (MAC.) 29'4".

100 m. st. dow. młodzików:

1) Holecsek (MAC.) 1:20'1", 2) Goldinych (Mak.).

3 x 50 y st. dow. młodzików:

1) MAC. 1:35'5, 2) Makkabi, 3) Cracovia.

3 x 50 y zmienne młodzików:

1) MAC., 2) Cracovia 1:57'8, 3) Makkabi, 4) Jutrzenka.

50 st. dow. pań:

1) Schönhofeldówna (Jutr.) 41'7. 2) Nowakówna (AZSK.) 42'5.

200 m. st. klas. pań:

1) Aufrichtówna (Hak.) 3:59'2, 2) Czaplicka (Cz.) 4:05'9.

3 x 50 y st. dow. pań:

1) AZSK. 2:19'2, 2) Jutrzenka.

3 x 50 y zmienna pań:

1) Jutrzenka 2:14'8, 2) AZSK.

Skoki z 3 m. trampoliny panów:

1) Sieńkowski (Czar.) 3 p.

2) Hulanicki (AZSW.) 7 p.

3) Brückner (Hak.) 8 p.

4) Schönhofeld (Jutr.) 12 p.

Skoki z wieży 7 i 5 m. panów:

1) Sieńkowski (Czar.) 3 p.

2) Hulanicki (AZSW.) 6 p.

3) Lipiński (AZSW.) 9 p.

Czwórka A. Z. S. Warszawa, która zdobyła Mistrzostwo Polski w 1924 r.

Ósemka Warszawskiego Tow. Wiośl., która zdobyła Mistrzostwo Polski w 1924 r.

Ż E G L A R S T W O.

Rekordowa wycieczka do Norwegii Polskiego Yachtu „Carmen”.

18 lipca powrócił do Gdyni z pięcioletniej wycieczki do Danii, Szwecji i Norwegii polski yacht „Carmen”, z powiewającą na maszcie flagą polską i flagami trzech państw skandynawskich, które odwiedził.

Ciekawą tę i pełną przygód podróż odbyli inżynier Fiszer z Krakowa z dwoma synami i Dr. Feliks Hłasko, członek Akademickiego Związku Sportowego w Warszawie. Odbyli ją na wyścigowym yachcie liczącym zaledwie 7,5 ton posługując się wyłącznie żaglami. Zmienna pogoda morska spłatała śmiałym żeglarzom nie jednego figla. Na Bałtyku już niedaleko Sundu niespodzianie po absolutnej ciszy zerwał się sztorm tak silny, że pod jego naporem na żagle, które nie zdołano wczas zrefować, pękły cztery wanty głównego masztu. oraz złamał się saling (reja). Na szczęście do Kopenhagi było już niedaleko i posługując się fokiem i bezanem po 6-ciu godzinach „Carmen” schroniła się do tego portu. Gorzej było na Kategat’cie, tam pod wyspą Anhold niewiele brakowało do zatonięcia całej załogi. Rozhukane fale morskie, dochodzące do kilku metrów wysokości, zerwały i zatopiły łódź pomocniczą. Wszelkie próby uratowania jej spęzły na niczem. 22 godziny bez przerwy

całe góry wody waliły się na pokład, zmiatając z niego wszystko co nie było mocno przytwierdzone, co chwilę oblewając załogę od stóp do głowy. Jednak wszystkie te ciężkie chwile zostały wynagrodzone i poszły w zapomnienie, gdy „Carmen” cicho mknęła w białą noc północy, po srebrzystej tafli fjordów, otoczona granitowymi skałami i zielonymi lasami. Z większych portów, do których „Carmen” zawinęła, wymienić należy oprócz Kopenhagi, szwedzkie porty: Helsingborg, Warberg, Göteborg, oraz stolicę Norwegii Oslo. Jest to dotychczas najdalsza wycieczka dokonana na wyścigowym yachcie, pod polską banderą.

Szczegółowy opis całej wycieczki z licznymi ilustracjami ukaże się w jednym z następnych numerów.

Żaglówką do Kopenhagi.

Od p. komandora L. Szwykowskiego, który wyruszył na 25 mtr. jolce „Doris” przez Szczecin do Kopenhagi otrzymaliśmy wiadomość ze Stralsundu, że po kilkudniowym pobycie w Kopenhagdzie i Klintholmie wyruszą z powrotem do Warszawy. Załoga złożona z 2 synów i córki dzielnie się trzyma. Jest to pierwsza z wielu śmiała wyprawą z Polski do Kopenhagi na tego rodzaju żaglówce.

Śmiały żeglarz

Alain Gerbault żyje na swym „Firecrest”.

Rozsiewane przez dłuższy czas wieści o rzekomym zaginięciu najodważniejszego i najdzielniejszego z podróżników doby obecnej, jakim okazał się malarz Alain Gerbault podróżujący sam jeden na swym jachcie „Firecrest” dookoła świata, okazały się nieprawdziwe. Odważny żeglarz żyje i w dalszym ciągu swą podróż odbywa.

„Le Petit Parisien” z dn. 7 b. m. podaje, iż Gerbault przybył dnia 27 czerwca na swym „Firecrest” do Pory, wysepki przy brzegu Sumatry. „Le Yacht” prostuje jednak tę wiadomość, gdyż 11 czerwca komendant awizo „Cassiopee” telegrafował, iż spotkał „Firecrest” 9-go czerwca jeszcze w pobliżu wysp Tahiti. Ponieważ odległość wysp Tahiti od Sumatry wynosi około 6000 mil, więc dzielny żeglarz nie mógł przebyć tej przestrzeni w 17 dniach.

Ogólnie przypuszcza się, że w rzeczywistości „Firecrest” stanął w Poro, niewielkiej zatoce na brzegu Nowej Kaledonii, w pobliżu przylądka Trzech Sosen.

„Chochlic” p. Rostkowskiego (Yacht Klub Polski)
na Wiśle. Fot. R. Walter.

KRONIKA ZAGRANICZNA.

PŁYWANIE.

Walter Lauffer rewizytuje Rademachera. Młody fenomen amerykański Walter Lauffer przybył wraz z Fröhlichem i Rademacherem do Europy, gdzie uzyskał następujące wspaniałe wyniki:

LIPSK, 3.VI. 100 m. nawznak — 1:15,6, 100 m. st. dow. 1:01,2.

WIEDEŃ, 5.VII. 100 m. dow.—1:01,6 i 100 m. nawznak 1:12,8.

WIEDEŃ, 7.VII. 200 nawznak 2:45,2 — rekord światowy. Dawny rekord Niemca Otto Fahra 2:48, datuje się z czasów przedwojennych.

Nowe rekordy francuskie. Panowie: 100 m. nawznak — Zelbig 1:21,4, 200 m. st. klas. — Bouvier 2:59,4. Panie: 400 m. st. dow.—M. Cedoux 6:50, 200 m. st. klas.—Stoffel 3:34,6, 100 m. nawznak — Alberture Sedoux 1:33,8.

Polska w międzynarodowym sporcie pływackim. „Natation” ogłasza kolejność państw europejskich w poszczególnych dyscyplinach pływania według ich rekordów z 1.I 1926. Polska zajęłaby „miejsca” tylko następujące: 12-te na 100 m. nawznak przed Grecją i 11-te na 200 m. st. klas. przed Hiszpanją i Grecją.

Barany, rekordman Węgier i Europy jest w niebywalej formie: przepłynął 50 m. w 26,4 sek. i 100 m. w 59,4 sek.

Blitz zdobył ponownie mistrzostwo Belgii na 100 m. nawznak w 1:16 i na 200 m. st. dowolnym w słabszym stosunkowo czasie 2:41,6. Na 200 m. st. klas. Van Parys zrobił 3:01 przed Lamarie 3:21 i Wariendorf 3:26.

Arne Borg wraca do Szwecji i nie będzie mógł startować w mistrzostwie U. S. A.; wraca celem odbycia służby wojskowej, od której uchylenie się uniemożliwiłoby mu powrót do Szwecji.

WIOŚLARSTWO.

HENLEY (Anglia).

Doroczne regaty w Henley odbyły się w dniach 30 czerwca, 1, 2 i 3-go lipca przy ślicznej pogodzie, która zgromadziła rekordową ilość publiczności nad malownicze brzegi Tamizy. Osad zgłoszonych, pomimo braku zawodników zagranicznych, było 76. W tej liczbie, nieco mniejszej niż w roku zeszłym, najliczniej obsadzone były biegi ósemek, których trzy kategorie dały przeważnie bardzo ciężko wywalczone wyniki. Tak na przykład w jednym z biegów dwie osady przybyły do mety tak równo, że pomimo bardzo precyzyjnych sposobów określania odległości pomiędzy zawodnikami, sędziowie nie byli w stanie orzec, która z osad zwyciężyła. Przy powtórzeniu tego biegu zespół więcej wytrzymały zdołał wygrać zaledwie o ćwierć długości łodzi.

Już pierwszy dzień zawodów był niezmiernie ciekawy, nie tylko spotkały się w nim dwie najlepsze ósemki szkolne, klubów gimnazjalnych Eton i Slizewsbury, ale losowanie czasem trochę nie łaskawe już w pierwszym przedbiegu przeciwstawiło dwóch najlepszych skiffistów, Beresforda i Gollana, a w najważniejszym biegu ósemek „Grand” spotkały się również w pierwszym przedbiegu osady najlepszych klubów: Leander i Thames. Ciekawym faktem jest, że dwaj szlachkowie powyższych ósemek, Collet z Leander i znany skiffista Beresford z Thames, byli przeciwnikami tak na ósemkach jak i na jedynekach. Na tej ostatniej Beresford okazał się łatwym zwycięzcą, za co odwdziaczył mu się Collet w biegu ósemek, szlakując swoją osadę pewnie do zwycięstwa. W biegu czwórek bez sternika najciekawszym było spotkanie pomiędzy Christ-Church, Oxford a Thud-Tunity, Cambridge, obie świetnie zgrane osady, z których ostatnia przegrała zaledwie o parę metrów.

Po czterodniowych regatach wyniki finałowe były następujące:

1) Grand Challenge Cup. Ósemka I klasy, Leander Club bije Lady Margaret Club o 1 i pół łodzi w czasie 6' 56".

2) Thames Challenge Cup. Ósemki II klasy, Selwyn College bije Kingston Club o pół łodzi w czasie 7' 09" po ostrej walce na finiszu.

3) Ladies Challenge Cup. Ósemki szkolne, Jesus College bije Pembroke College o pół metra w czasie 7' 05" przy czym prowadzenie w biegu tym przechodziło 5 razy z osady na osadę.

4) Stewards Challenge Cup. Czwórki I klasy. Thames Club bije Leander Club w czasie 7' 34".

5) Wyfold Challenge Cup. Czwórki II klasy. London Club bije Lady Margaret Club o 1 metr w czasie 7' 59".

6) Visitors Challenge Cup. Czwórki szkolne. Christ Church, Oxford bije Corpus Christi z łatwością, gdyż ten ostatni źle sterował, w czasie 8' 15".

7) Silver Goblets Challenge, dwójki bez ster. Thud Trinity bije Leander o 1 i ćwierć łodzi w czasie 8' 36". Obie osady kierowały się źle na tym tak trudnym do sterowania typie łodzi.

Diamond Challenge Sculls J. Beresford bije G. Godxard'a bez nadmiernego wysiłku w czasie 8' 45".

NEW-LONDON (Ameryka).

Na dorocznych regatach pomiędzy uniwersytetami Yale i Harvard, na torze czterech mil (6436 m.) zwycięstwo szósty raz z rzędu przypadło ósemce Yale przez dwie (długości w czasie 20' 45"). W biegach młodszych i nowiejszy natomiast zwyciężył Harvard, co pozwala im liczyć na pomyślniejszą przyszłość.

LUCERNA (Szwajcaria).

W biegu jedynek na tamtejszych regatach międzynarodowych sensacją wywołała porażka mistrza Schneidera przez weterana Bossharda. Prasa uważa ten wynik za przypadkowy. Rezultat biegu był: Bosshard 1-szy, Schneider 2-gi, Rieder 3-ci i dopiero 4-ty Vintens (mistrz Belgii).

A. O. C.

C. E. Pieterse (Holandia) który w 1925 r. zdobył Mistrzostwo Europy na jedyńce w Pradze Czeskiej.

Polscy wioślarze w Berlinie.

W dniu 17 lipca wyruszyła z Warszawy łódź „Świtez” z wioślarzami Koła Wioślarzy Warszawskich, w liczbie pięciu. Wycieczka dotarła do Berlina w dniu 27 lipca, a zamierza powrócić do Warszawy w tych dniach kolejną. W ciągu 10 dni przebyto przeszło 700 klm., płynąc przeciętnie po 70 klm. dziennie. Najtrudniejszym etapem była przeprawa po silnie wzburanej Odrze (40 klm. pod prąd). Polscy wioślarze przyjmowani byli przez klub „Vorwärts”.

Mistrzostwa Wioślarskie w Bydgoszczy.

Na początku sierpnia każdego roku odbywają się w Bydgoszczy wszechpolskie regaty o Mistrzostwa Polski.

Ze względu na to, że największe i najpoważniejsze w Polsce zawody wioślarskie, ściągają do Bydgoszczy tysiączne masy publiczności z całej Rzeczypospolitej, warto przytoczyć kilka szczegółów o podobnych imprezach zagranicznych, szczególnie o tradycyjnych regatach uniwersytetów Oxford i Cambridge w Anglii, które cieszą się zawsze nadzwyczajnym powodzeniem. Na tegoroczne regaty wymienionych uniwersytetów odbytych na Tamizie w sobotę, poprzedzającą Wielki Tydzień, wybrało się mnóstwo mieszkańców Londynu z rodzinami, starzy i młodzi, miłośnicy sportu i fanatyczni zapaleńcy, dyplomaci i przeciętni śmiertelnicy—słowem, nikogo nie zabrakło. Około 500,000 widzów, z królem angielskim na czele, oblegało brzegi rzeki.

Już na kilka dni przed wyścigami przeważna część ludności Anglii i Szkocji była udekorowana w barwy ciemno (Oxford) lub jasno (Cambridge) niebieskie. Na każdym rogu ulicy w biedniejszych częściach wielkich miast przekupnie sprzedawali małeńkie, z jedwabnej przędzy niebieskie małpeczki wcześniej zakupywane przez robotników, ich żony i dzieci. Z drugiej strony, w zamkniętych dzielnicach automobile plutokratów nosiły dekoracje wstęg i kokard ciemno i jasno-błękitnych. Nawet uliczni handlarze nie stanowili wyjątku w ogólnym podnieceniu. Stragany z owocami, jarzynami, kwiatami, chłopcy, roznoszący towary do domów powiewali wstęgami. Ale najsilniej może przejęte bywają dzieci. Przy opuszczeniu szkoły, o godzinie dwunastej w południe, rozlegały się piosenki, opiewające z humorem, to załogę Oxfordu, to łódź Cambridge. Chłopcy zawsze skorzy do bójek, szczególnie na ulicach, argument kończyli boksem.

Trudno wytłumaczyć, dlaczego międzyuniwersyteckie „boatrace” zajmują tak wielkie miejsce w sercach wszystkich małych i wielkich Anglików. Są inne zawody sportowe, które mogłyby rywalizować z niemi, jak Derby, wielkie mecze football'owe i cricket'owe między Szkocją, Anglią i Irlandją, zapasy Imperjum, pieszce wyścigi studenckie, rzucanie dysków, lub doroczny kon-

kurs tenisowy w Wimbledon. Ale żaden z nich nie porusza tak wyobraźni starych i młodych, bogaczy i biedaków, jak owo współzawodnictwo rywalizujących obu uniwersytetów na Tamizie. Tylko na ich cześć dekoruje się naród i śpiewa triumf zwycięzców.

Każdy z członków obu załóg przez całe życie używa znanych przywilejów. Ma prawo zatrzymać wiosło na własność, zachowując je na honorowym miejscu u siebie, również nosić specjalny kaftan sportowy i czapkę z herbami swego Uniwersytetu, a gdyby po ukończeniu studjów obrał karierę pedagoga jako profesor lub dyrektor gimnazjum, otrzymuje większą pensję i traktowany jest przez uczniów z respektem.

Łodzie wyścigowe wyrabiamy już w kraju.

W związku z regatami o Mistrzostwo Polski warto zaznaczyć, że wyścigowe łodzie na których nasi wioślarze waleczą o palmę pierwszeństwa są przeważnie wyrabiane u naszych sąsiadów Niemców lub w Anglii i Francji.

Z prawdziwą przeto przyjemnością stwierdzamy, iż w miarę rozwoju sportu wioślarskiego, powstała konieczność stworzenia rodzimego przemysłu budowy łodzi, celem uniezależnienia się od zagranicy i tem samem poprawy naszego bilansu.

Inicjatywę wyrobu łodzi wyścigowych w kraju podjęła firma F. Staszewski i S-ka w Warszawie.

Jakkolwiek drzewo na łodzie wyścigowe, jak np. cedr i mahon, musi być sprowadzane z zagranicy, to jednak łodzie wyprodukowane w powyższej firmie kalkulują się prawie o połowę taniej, a precyzyjnością i wykończeniem śmiało mogą konkurować z zagranicznymi.

Ostatnio wykonana czwórka ze sternikiem dla A. Z. Sp. w Warszawie waży 50,2/10 klg. taka sama z niemieckiej wytwórni waży 70 klg.

W miarę zapotrzebowania przez nasze kluby firma będzie w możności wykonywać wszystkie typy łodzi i wtedy Mistrzostwa Polski będą rozgrywane na łodziach polskich wykonanych przez polskich robotników.

Dalszy rozwój wytwórni jest zależny od należytego poparcia przez kluby wioślarskie i sportowców.

ŚMIERĆ ZASŁUŻONEGO W WIOŚLARSTWIE DZIAŁACZA.

Z głębokim żalem cały świat wioślarski dostrzegając się o śmierci ś. p. Eugeniusza Baud przewodniczącego F. I. S. A.

Ś. p. Eugeniusz Baud, urodzony w Lozannie dn. 22/VI 1866 r. był sportmanem w całym znaczeniu tego słowa. Wchodził w skład sławnej osady Klubu Wioślarskiego w Lozannie „Dare-Dare”, która zdobyła Mistrzostwo Europy w Orcie w r. 1892 (skład osady: B. Longchamp; Al. Baud; Eug. Baud; G. Vuillet).

Delegowany z Klubu Wioślarskiego w Lozannie do Związku Szwajcarskiego, był wiceprzewodniczącym centralnego komitetu w latach 1920—1921, potem podczas tworzenia Rady Zarządu F.I.S.A. został jej pierwszym przewodniczącym, mianowanym w Côme dn. 31 sierpnia 1923 r., którą to godność piastował do ostatniej chwili.

Ś. p. Eugeniusz Baud prezes Międzynarodowego Związku Wioślar.

Pod przewodnictwem ś. p. Eugeniusza Baud F. I. S. A. ogromnie się rozwinęła; dziś liczy ona 12 związków różnych krajów i cieszy się ogromnym autorytetem wśród całego świata sportowego.

Dorobek ś. p. Eugeniusza Baud jest tak poważnym, iż nie można go streścić w kilku wierszach.

Ś. p. Eugeniusz Baud był wzorowym przewodniczącym, pełnym kurtuazji, niesłychanie taktownym i uprzejmym, o bardzo silnej woli i rzadko spotykanej fachowości.

Pogrzeb odbył się w Lozannie dn. 22 lipca r. b. przy udziale wybitnych osobistości ze świata sportowego i przedstawicieli wielu instytucji kulturalnych i społecznych, w których ś. p. Eugeniusz Baud brał czynny udział.

Cześć Jego pamięci!

NADEŚLANE KSIĄŻKI.

Podręcznik dla początkujących
wioślarzy Edwarda Nehringa.

Po przeczytaniu tej broszurki czytelnik zadaje sobie pytanie, poco właściwie została ona napisana. Odpowiedź, zdaje się, daje nam dedykacja, umieszczona na str. 1: „Pracę niniejszą poświęcam swej córce Dziunię”. W tem oświeceniu „praca niniejsza” nabiera właściwego znaczenia i staje się łatwiej zrozumiałą; chodziło przecież o zrobienie przyjemności Dziunię. Na str. 2 widzimy podobiznę Autora, obciążonego kilkoma kilogramami różnych cennych bronzów i innych metali, cel zaś umieszczenia tej dumnej fotografii wyjaśnia Eurypidesowe motto na str. 5: „Najdoskonalszym człowiekiem jest dla mnie ten, kto tą samą ręką zdobył wieniec laurowy na igrzyskach olimpijskich i napisał Ifigenję”. Wiencem może być doskonale i kilka kilogramów metalu, zarówno jak Ifigenją—, Podręcznik dla początkujących wioślarzy“.

Przedewszystkiem słów parę o stronie językowej. Styl książeczki jest wybitnie „gawędziarski”, a takie wyrażenie jak: „broń Boże przekłuwać”, „szczypie to trochę, ale niema rady” nie licuje z rzeczowym stylem, jakim winien być podręcznik napisany. Autor wzbogacił też nas kilkoma neologizmami, nieznanymi i niedopuszczalnymi w języku literackim, jak np. „pała się do najwywrotniejszych łodzi” lub „ciało wioślarza zachniewa (!) się” (czasownik dokonany zachwiać się— użyty w formie częstotliwej!) albo też „pojść po wodę”, „tułów jakby przypadał” (?) i t. p. Wkraczamy w ten sposób w dziedzinę żargonu, wprowadzając spotykanego między wioślarzami, nienadającego się wszelako do literatury sportowej. To samo z niefortunnym określeniem łodzi „parówki”, „dwuparówki”, „trzyparówki”, wszak P.Z.T.W. po przeprowadzeniu ankiety ściśle określiło nazwy łodzi”. Albo np. na str. 12 widzimy podobiznę „parówki” „Krysi” a na niej „zarabiacza”. Biedna „Krysią” z tym zarabiaczem, doręczną, przyręczną, podręczną, dopiorną i Bóg wie co jeszcze. Zwrot użyty na str. 18 „wiele skomplikowanych ze sobą wrażeń” nie istnieje w języku polskim, możnaby bowiem wtedy mówić również o wrażeniach „prostych ze sobą”. Nieścisłość stylu przyczynia się do zaciemnienia myśli autora. I tak np. na str. 32 czytamy: „Łódź odpychamy sami od pomostu, wysuwając pierw nos na wodę”. Czyj nos? łodzi czy wioślarza. Wszyscy zgodzimy się na to, że wysunięcie przez wioślarza nosa na wodę nie ułatwi mu zadania odbicia od pomostu. Dodać więc należało „nos łodzi”. Tyle co do strony zewnętrznej. Jakaż jest treść książeczki? Niewątpliwie wiele jest uwag cennych dla początkującego, które autor, doświadczony wioślarz, chciałby przekazać młodszemu. Ale i tu „gawędziarstwo” autora, nie uchroniło go od napisania wielu rzeczy zbytecznych. Na str. 36 mówi więc: „na wodzie rzecznej spotykamy wetknięte kije, oznaczają one wyniosłości dna, wymija się je po jednej lub drugiej stronie”. A więc nie środkiem przez kij, jakby mógł ktoś początkujący pomyśleć. Dalej nieco

tłumaczy autor, że chcąc dobić do brzegu, gdzie woda jest płytką, trzeba wysiąść z łodzi i ciągnąć ją. Szczytem wszystkiego jest ustęp na str. 37, zalecający wioślarzom wyjeżdżać poza przystań w bojowym ekwipunku, o ile są w towarzystwie kobiet, bo na Wiśle pod Warszawą „zdarzają się wypadki napadów przez ciemne indywidua, którzy starają się” i t. d. Przedewszystkiem należy „indywidua” pozostawić nadal rodzajowi nijakiemu i pisać które, nie którzy, pozatem autor nie zastanowił się nad tem, jaką opinię wyrabia Warszawie w świecie, tak, w świecie, bo przecież zastrzega sobie prawo „przedruku, przeróbek i przekładu”. Wreszcie na str. 39 dowiadujemy się, że topielca należy przedewszystkiem tam szukać, gdzie utonął. Ze specjalnym entuzjazmem rozводи się autor nad wynalezionem przez siebie „browningowem uderzeniem” wiosłem, które porównywa do wystrzału wraz z jego tylną reakcją po strzale. Te ruchy — wystrzały dają podobno „rozkosz wiosłowania” i „wioślarze doznają uczuć przyjemnych, o jakich dotąd nie mieli pojęcia” (str. 30, 31). Wierzmy autorowi na słowo. Zresztą owe rozkosze odpowiadają mniej więcej znanej nam dobrze angielskiej szkole, nie są żadnym odkryciem, autor zaś robi z tego nieomal misterjum, twierdząc „że, teraz następuje najważniejszy moment, niezrozumiały do dziś (!) nawet dla dobrych wioślarzy”. Cóż za dziwy nieznane, coś za tajemnice otwiera nam autor. Ostatecznie więc książeczka ta nie daje właściwie nic, bo poprostu zawiera za mało treści, będąc przeładowaną niepotrzebnym balastem. Naukę wiosłowania należało opracować szerzej, szczegółowiej, dać więcej rysunków, usunąć natomiast niepotrzebne „gawędy”, nadające całej broszurce wybitnie humorystyczne piętno. O higienie i fizjologii sportu, o niesłychanie ważnej kwestji oddechu w czasie wiosłowania ani słowa. Należało głębiej wniknąć w zdanie przez siebie przytoczone na str. 16, że „niezawsze dobry wioślarz jest dobrym nauczycielem” (w słowie i piśmie).

Tak czy owak autorowi należy się szczerza wdzięczność rzesz wioślarskich, broszurka jego jest bowiem pierwszą i wcale udatną próbą ujęcia zagadnienia wioślarstwa z humorystycznego punktu widzenia. Takie np. ważne wyjaśnienie: „strony rzeki odróżniamy, zwracając się twarzą w dół rzeki: prawa ręka—prawa strona” i „odwrotnie”, nadaje się więcej dla pogadanek w ochronce, średnio zaś inteligentny człowiek wie to sam z pewnością. A już do „odwrotności”, spotykanych kilkakrotnie w broszurce, ma autor wyraźną predylekcję.

Książeczkę mile urozmaica, umieszczony w końcu spis innych dzieł autora, jak np. rzecz o cebuli, sadzeniu kapusty, kalafiorów i t. d. rozprawa o ogórkach i pomidorach i t. p.

Szanowny autor jest niewątpliwie najlepszym pisarzem sportowym między ogrodnikami i— „odwrotnie“.

Z. Serwiński.

Cena ogłoszeń: 1 stron. zł. 300, 1/2 strony zł. 155, 1/4 str. 80, 1/8 strony zł. 45.

ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI, WARSZAWA, KOSZYKOWA 7. — TEL. 250-85.

REDAKTOR PRZYJMUJE CODZIENNIE OD 3—5.

Rękopisów nie zwraca się.

Konto w P. K. O. Nr. 6013.

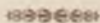
REDAKTOR I WYDAWCA: MIECZYŚLAW MAJCHER.

Drukarnia Piotr Pyz i S-ka, Warszawa, Miodowa 8. Tel. 74-09.

NAGRODY SPORTOWE

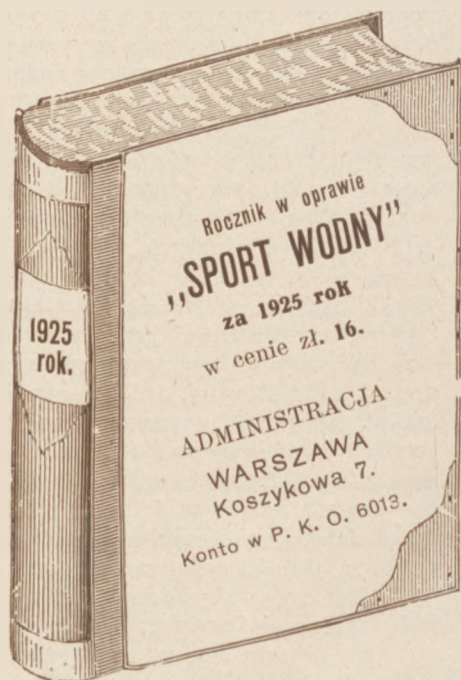
PUHARY, FIGURKI, ZASTAWY

wykwintna galanterja, SREBRA, BRONZY, PLATERY, KRYSZTAŁY, MARMURY,

JAN TYLCZYŃSKI

POZNAN, Plac Wolności 11, (pod filarami), tel. 2380 i 6477.

Roman Lewandowski

właśc.: Roman Lewandowski i Edmund Ramisch

Telefon 1649 BYDGOSZCZ ul. Gdańska 8

Specjalny magazyn pierwszorzędných
artykułów damskich i męskich.

SKŁAD APTECZNY

PERFUMERYJNY

J. SKOTNICKI

WARSZAWA, Nowy-Świat 7

TEL. 73-09.

Dla Druhów Wioślarzy 10 proc. ustępstwa.

WIELKI WYBÓR GOTOWYCH ŻETONÓW

ZE WSZYSTKICH DZIEDZIN SPORTU

POSIADA STALE NA SKŁADZIE

STANISŁAW REISING

WARSZAWA, ul. NIECAŁA Nr. 1, Tel. 198-39 i 14-52.

Generalne przedstawicielstwo na obszar Rzeczypospolitej Polskiej

HUGUENIN FRERES & Co

Fabrique niel Médailleurs le Locle (Szwajcarja).

„KSIĄŻKA” PIERWSZA W KRAJU SPÓŁDZIELNIA KSIĘGARSKA

WARSZAWA, KRUCZA Nr. 26. TEL. Nr. 258-58.

Poleca wydawnictwa własne z dziedziny:

EKONOMICZNO-SPOŁECZNEJ, HISTORYCZNEJ oraz BELETRYSTYKĘ.

Dobiera i kompletuje biblioteki dla domów ludowych, związków zawod., spółdzielni i in.

Posiada na składzie druki i książki buchalteryjne dla spółdzielni.

Przyjmuje prenumeratę pism zawodowych i spółdzielczych. Katalogi gratis.

Zamiejscowym wysyłamy za zaliczeniem pocztowym.

FABRYKA MEBLI

ST. MĄKA i S^{KA}

Właściciele: Stanisław Mąka, Emiljan Bronikowski
i Antoni Kruczkowski.

BYDGOSZCZ, ul. Grunwaldzka 94.
Telefon 1310.

Meble wszelkiego rodzaju, od najskromniejszych do najwykwintniejszych.

SPECJALNOŚĆ:
JADALNIE i POKOJE MĘSKIE

SMAKOSZE kupują cukry i czekoladki znane z dobroci

w firmie

Wincenty Ramisch

BYDGOSZCZ, ul. Gdańska 5 — Tel. 1017

IGNACY GRAJNERT
DOM MEBLI

Telefon 1921 BYDGOSZCZ Telefon 1921

Dworcowa 8, (narożnik Warmińskiego),

poleca

wszelkie meble od najskromniejszych do najwykwintniejszych oraz wyścielanych, pokoje męskie, jadalni, sypialni.

Rączkowski, Kemnitz i S-ka

dawn. WEIDLICH & BERTHOLD.

Tel. 265. BYDGOSZCZ, Dworcowa 22-23

Wykonuje: Ogrzewania centralne domów, fabryk, hal, mieszkań od 2 pokoi w zwyż, wodociągi, łożnie, łazienki, urządzenia do grzania wody, kanalizacje, urządzenia sanitarne, instalacje pary, gazu, izolacje przewodów.

Warsztat reparacyjny.

Magazyny.

Projekty i kosztorysy na żądanie.

F. KRESKI BYDGOSZCZ, Gdańska 7.

Poleca:

porcelanę, szkło, fajans, emalję, sprzęty domowe i kuchenne
Kryształ, Artykuły luksusowe

Najstarsza i największa firma
-- tego rodzaju na miejscu --

Założ. 1868 -- -- --

Telefon 1437 -- -- --

Założ. 1868

HURTOWNIEI

DETALICZNIEI

PUCHARY, KRYSZTAŁY SREBRO, PLATERY NAGRODY SPORTOWE

POLECA:

G. RADKE

WARSZAWA, Wierzbowa 3, tel. 76-75. (Rok zał. 1832).

„DELFIN” ręczne **GAŚNICE**
patentowane

pojemność 9 i 13 litrów.

**Skutecznie
walczą z ogniem**

ZAKŁADY PRZEMYSŁOWE

Dr Ludwik Zieliński

WARSZAWA

Nowowiejska Nr. 14.

Tel. 53-62 i 64-04.

Koledzy Wioślarze

kupujcie

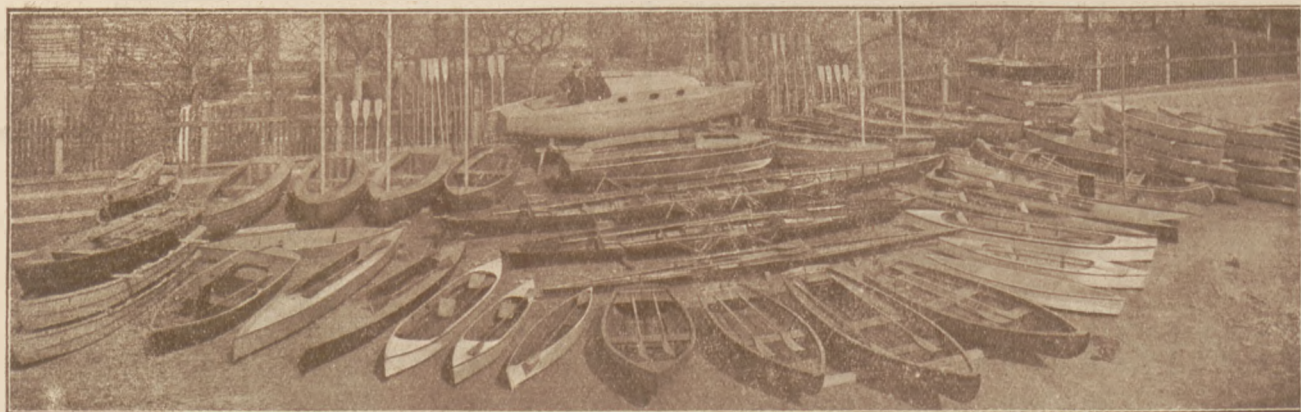
P A T E F O N Y

płyty patefonowe i gramofonowe

tylko u druha

A^{DAMA} KLIMKIEWICZA

WARSZAWA, Marszałkowska 154.

ŁODZIE

WIOŚLARSKIE I ŻEGLARSKIE

STOCZNIA ŁODZI

WŁADYSŁAW URBANIAK

POZNAŃ,

Droga Dębińska № 10.
Telefon 33-54.

Dla klubów dogodne warunki kredytowe.

Firma egzystuje od roku 1873.

ALEKSANDER ORACZEWSKI

Warszawa

Nowy-Świat Nr. 29, (róg Chmielnej)

tel. 186-11

P o l e c a :

Wielki wybór biżuterji złotej, srebrnej i brylantowej oraz zegarki złote, srebrne i stalowe. Pracownia jubilerska i zegarmistrzowska na miejscu.

Duży wybór kryształów.

U w a g a: dla p. p. Członków Tow. Wioślarskich specjalne ustępstwa.

ZAKŁADY MEBLOWE

Fr. Antoniewskiego

Ulica Chmielna 17, róg Brackiej. Tel. Nr. 242-01.

Duży wybór:

meble od najskromniejszych
do najwykwintniejszych

Ceny bez konkurencji.

JAN ZIÓŁKOWSKI

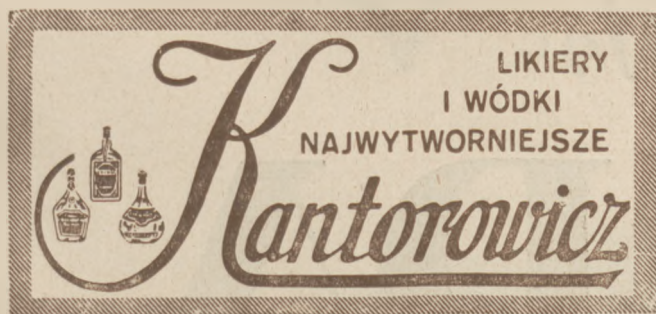
FABRYKA

CUKRÓW i CZEKOLADY

WARSZAWA, ul. SKIERNIEWICKA 5

TELEFON 189-97.

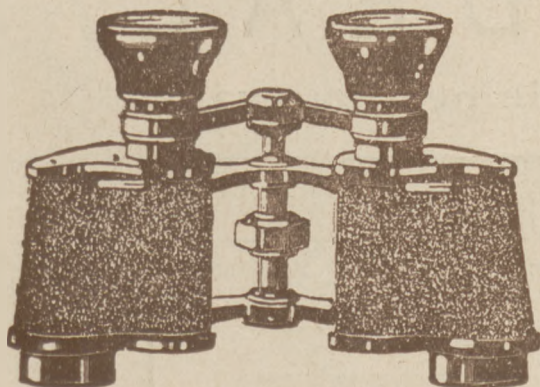
POLECA PIERWSZORZĘDNE WYROBY
CUKIERNICZE

Żądajcie pożywnych i smacznych
karmelków śmietankowych

„KANOLD”

Do nabycia w każdym składzie cukierków.

LORNETKI SPORTOWE

PRYZMATOWE i ZWYKŁE,

lunetki, kompas, miary,
dalekomierze, liczniki,
sekundomierze, barometry

POLECA

MAGAZYN OPTYCZNO-TECHNICZNY

G. GERLACH WARSZAWA,
OSSOLIŃSKICH 4.

*Będziesz
piękną używając*

ELIDA

SAVON IDEAL

Czyste i łagodne, wytwornie perfumowane.

FABRYKI PRZETWORÓW TŁUSZCZOWYCH S.A. W TRZEBINI
WYROBY PERFUMERJI ELIDA.

12/II

Proszę mi nadesłać bezpłatnie jedno próbne mydło ELIDA IDEAL.

Nazwisko: .....

Adres: .....

Wypełniony powyższy kupon prosimy nalepić na pocztówkę i nam nadesłać.